

■ Rəşad MAHMUDOĞLU

Qulu kişinin ailəsində hamı bilirdi ki, evin sonbeşiyi Qulamın gözaltısı Pəriöğlu Nadirin qızı Gülzarədi.

Pəpə yeyəndən kökə deyənə qədər hamı bilirdi ki, Qulam Gülzarənin xəyalı ilə yatıb-durur.

Burası hamı üçün gün işığı kimi aydın məsələydi. Ancaq işin bir əmması vardı ki, Gülzarənin atası Pəriöğlu Nadirin xasiyyətini də hamı yaxşı bilirdi. Allah eləməmiş, elə ki, ağzını açıb birçə dəfə "yox!" dedi, şiniyib durdu, ta qurtardı getdi. Deməli, o sözün kitabı bağlandı, fatihəsi verildi.

Bunu Qulu kişinin ailəsi də yaxşı bilirdi, evin sonbeşiyi Qulam da! Qulu kişinin ailəsinin də, evin sonbeşiyi Qulamın da çoxdan bildiyi bu qəzavü-qədri Pəriöğlu Nadirin qızı Gülzarə lap cikinə-bikinə qədər bilirdi. Qulu kişinin ailəsi adəti üzrə öz binəgüzarlığı ilə məşğul olurdu. Qulam özünü vermişdi yaylaqda bəslənən sürülərin yanına. Arada könlü qübarlananda qarğı tütəyini çıxarıb yönü Qaranlıq dərəsi boyunca yanıqlı bir "Çobanbayatısı" püfələyirdi, dərini, istəyini dağa, daşa, bulağa, lap elə qurdsar Alabaşa danışardı.

Qulamın bəxti bir onda gətirmişdi ki, Gülzarənin atası Nadir kişi çox qəliz, tündməzac olmasına baxmayaraq halal bir adam idi. Gülzarə də bu evdə halal süd əmib, halal çörək yemişdi.

Məsələ qalmışdı bir bu halallığın üstündə, Nadir kişinin ömür-gün yoldaşı Pərzadın da gümanı elə bu halallıq söhbətinin kələfini usduf-usduf açmağa gəlirdi. Necə olsa qız anasıydı. Ucundan-qula-

HALALLIQ

hekayə

ğından bilirdi ki, ərinin xasiyyətindən çəkinən oğul sahibləri bu qapını açmağa hələ-hələm ürək eləmirlər.

Odur ki, imkan düşən kimi söhbəti elə bu incə məqamdan başlayırdı:

- Deyirəm, ey, ay Nadir, özündəstiri, bu Qulu kişi də əli-ayağı təmiz adamdı. O günü yoldaşı Qəmzə ilə kəhriz başında bir az hal-əhvallaşdıq. Deyir, qaynamdan qalma nişan üzüyümü neçə ildə dustaq eləmişəm sandığın küncündə.

- Nooluf ki, nişan üzüyünə? - Nadir kişi sərt-sərt soruşdu.

Pərzad arvad anı olaraq özünü itirdi. Suç üstündə tutulmuş adam kimi yerində qurcuxdu. Ancaq daha gec idi. Ox yayından çıxmışdı. Birtəhər sözü yozmağa çalışdı:

- Deyir, oğlum Muradın adına qoymuşam. İndiki qızıl-mızıla inanmır. Deyir qəlpdi hamısı. Halal döyül.

Və həmin anda Pərzad arvadın gözləmədiyi bir möcüzə baş verdi. Belə ki, Nadir kişi əvvəlcə kirmiş dayanıb baxdı arvadının üzünə. Sonra da çiynlərini ata-ata gülüb özündən getdi:

- Zənən ki, zənən!

Pərzad uzun illər idi Nadir kişiylə bir damın altında yaşayırdı, ancaq yatsa yuxusuna da girməzdi ki, günlərin bir günü o, çiynini ata-ata beləcə qəşş eləyib özündən gedə bilər.

Odur ki, bir azca qarışıq açılan kimi oldu. Ağzını doldurdu ki, desin... Ancaq bir göz qırpımında dönüb qarşısında elə əvvəlki Nadiri gördü. Yenə də həmin cod baxış-

lar, boz sifət... Özünü yığışdırdı, Nadir də çox gözlətmədi:

- Sözünün canını de!
- Əşi, nə sözüm olacaq taa
- Sənə dedim uzatma, sözünü de!

Nadirin qırımını gören Pərzad başa düşdü ki, dalana dirənib. Özünü toparladı, səsinə qılıq qatdı:

- Belə, qadan alım, Nadir. Sözümün canı odur ki, Qəmzənin deməyindən belə başa düşdüm ki, bizim qıza elçi gəlmək istəyirlər... Murad üçün. Amma...

- Nə amma? - Nadirin sərt baxışları iynə olub sanki Pərzadın yeddi arxa dönənindən keçdi.

- Amması odur ki, düzü, səndən ehtiyat edirlər, qorxurlar əliboş yola salasan... Çəkinirlər səndən...

Nadirin üzünə əməlli-başlı mis rəngi aldı.

- Nədi, adam-zad yeyənəm mən?

Daha nə alt-nə üst bir kəlmə olmadı.

* * *

Ortaliğa nişan üzüyü gələndə Pərzadın oğünkü söhbəti gəlib yənədən düşdü Nadir kişinin yanına: "Deyir, oğlum Muradın adına qoymuşam üzüyü. İndiki qızıl-mızıla inanmır arvad. Deyir indikilər qəlpdi, haramdı..."

Üzünü yana çevirdi ki, gülüm-sədiyini arvadı Pərzad görüb-eləməsin.

Amma Pərzad da Pərzad idi. Gördü ki, kişinin içindən lap oğünkü gülüş oynayır

eFestef

13